

EDUSKUNNAN SIVISTYSVALIOKUNTA: SUOMEN PSYKOLOGILIITON LAUSUNTO

Aika: torstai 17.5.2018 klo 12.00 Paikka: valiokuntahuone E 452, Eduskuntatalo

Asia: HE 41/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle lukiolaiksi sekä laeiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Suomen Psykologiliitto lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Yleiset kommentit:

Tasalaatuiset ja riittävät lainmukaiset opiskeluhuollon palvelut, muun muassa psykologipalvelut, on taattava koko maahan ja kaikkiin lukioihin. Peruskuntia on tuettava keskinäiseen yhteistyöhön tarvittaessa.

Laissa tulee tuoda esiin *myös opettajien oikeus* lukion psykologin palveluun eli konsultaatioon, vastaavalla tavalla kuin perusteluosassa konsultatiivinen rooli on mainittu jo erityisopettajan kohdalla. Psykologin konsultoivaa roolia ei ole mainittu missään kohtaa lakia, vaikka se on aivan olennainen osa opiskeluhuollon toimintatapaa. Lukiossakin opettaja on usein se, joka (myös) hyötyy psykologin asiantuntijuudesta. Aina ei opiskelijaa suoraan tarvitse tavata tai se ei riitä. Tämän voisi lisätä esim. 28 §, oppimisen tuki, tai 32 §, opiskeluhoito. Psykologin asiantuntijuus kohdistuu sekä oppimiseen ja sen vaikeuksiin, mielenterveyteen ja psykososiaaliseen hyvinvointiin että ryhmän, yhteisön ja organisaation dynamiikkaan.

Uusi lukiolaki toivon mukaan vähentää koeviikkostressiä. Tämä toteutuu, jos arvioinnista tehdään aidosti prosessiarviointia ja kehitetään muitakin arviointitapoja kuin koeviikon yksittäinen koe. Toisaalta uusi laki vahvistaa lukiota yliopistoväylänä, mikä taas voi lisätä nuorten kokemaa painetta ja stressiä.

Kommentit lakipykäliin:

28 § Oppimisen tuki: Pykälän mukaan tuen toteuttaa opetushenkilöstä, mutta tuen tarpeen arvioinnista ja tuen suunnittelusta ei ole mainittu. Tuen tarpeen arviointi ja tukitoimien suunnittelu on nimenomaan psykologin erityisosaamista, olipa taustalla sitten tiedonkäsittelyyn tai psykososiaaliseen hyvinvointiin liittyvät syyt. Esitämme virkkeen lisäämistä: ”Tukitoimet suunnitellaan moniammatillisesti opiskeluhuollon henkilöstön ja oppilaan kanssa.” Pykälän perusteiden 2 momentissa todetaan, että erityisopettajalla on konsultoiva rooli opetuksen toteuttamiseen liittyvissä kysymyksissä; tämä rooli kuuluu luonnollisesti myös psykologille. Psykologin konsultoiva rooli tulee lisätä pykälän perusteisiin.

38 § Opiskelijan arvioinnista päättäminen: Onko harkittu jo muualla käytössä olevaa menettelyä, jossa opiskelija itse on mukana yhdessä opettajan kanssa päättämässä kunkin opistojakson arvioinnista? Lasten ja nuorten osallisuus on tärkeää, ja oppiminen erityisesti ei ole staattinen tai yksiselitteinen ilmiö.

40 § Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön: Pykälässä pitää nostaa esiin selkeästi velvoite kirjata asiat opiskeluhuollon suunnitelmaan. Lain perusteissa todetaan: ” Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista...”, mutta se ei itse pykälässä tule selvästi esiin.

Helsingissä 16.5.2018

Annarilla Ahtola, PsT
puheenjohtaja
Suomen Psykologiliitto ry
p. 040 6877677
annarilla.ahtola@psyli.fi